

การจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

The Relationship Between Knowledge Management and Teacher Operational Performance in Child Development Center of Local Administration Organization in Saraburi

ภาวณิ ดีสุข¹ รสริน เจิมโรตง² และ พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์³

สาขาวิชาเทคโนโลยีบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹Email : be-nine@hotmail.com ; ²Email : oon_ros@yahoo.com ; ³Email : aj-tip@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำนวน 149 ศูนย์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ศูนย์ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 149 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) การจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aims at studying: 1) level of knowledge management of teachers at child development centers 2) level of teacher operational performance at child development centers. 3) relationship between knowledge management and teachers operational performance in child development centers of local administration organizations in Saraburi. The samples of this research included the teachers at 149 child development centers of local administration organizations in Saraburi. One teacher from those child development centers was selected by the specific sampling so 149 teachers were selected. The research tool was the questionnaire with 5 rating scale. The statistics for data analysis involved the percentage, mean, standard deviation and pearson's correlation coefficient. The results showed that: 1) The level of knowledge management at child development centers were at the high level as a whole and in each aspect. 2) The level teacher operational performance at child development centers were at the high level as a whole and in each aspect. 3) knowledge management and teacher operational at child development centers relationship was significant correlated at 0.01 level.

Keywords: Knowledge Management, Internal Quality Assurance

1. บทนำ

ในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge Society) นั้น ความรู้ ถือเป็นทรัพยากรหลักที่มีค่ายิ่งซึ่งแตกต่างจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและสร้างขึ้นใหม่ได้ตลอดเวลา ซึ่งสภาวะดังกล่าวก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ความรู้ได้กลายเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ ดังนั้นแนวคิดและหลักการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management) จึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กรในทุกระดับ [1]

การจัดการความรู้ในสถานศึกษา เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ ต้องดำเนินการร่วมกันตามวิธีทัศน์ พันธกิจ เพื่อการบริการประชาชนสู่ความเป็นเลิศ และมีระบบการบริหารคุณภาพโดยรวม ซึ่งการจัดการความรู้ระดับสถานศึกษาเป็นบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่จะต้องรวบรวมสาระความรู้ของสถานศึกษาในสังกัด แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการค้นคว้าและใช้ความรู้ในขณะเดียวกัน สถานศึกษาต้องเก็บรวบรวมความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นระบบ [2]

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือเป็นหนึ่งในสถานศึกษาที่เป็นสถานที่สำหรับพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคือสถานที่ที่ใช้อบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย คืออายุประมาณ 2-6 ขวบ ในอดีตพ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูก จึงรวมตัวกันหาสถานที่ และหาผู้ดูแลเด็กในหมู่บ้าน ค่าใช้จ่ายก็มาจากผู้ปกครองต่อมามีหน่วยงานอื่นๆ เข้าไปดูแล ช่วยเหลือศูนย์เหล่านั้นให้เป็นระบบมากขึ้น เช่น กรมการศาสนา กรมพัฒนาชุมชน และอีกหลายหน่วยงานจนกระทั่งกลายเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ส่วนใหญ่ได้ถ่ายโอนขึ้นอยู่กับการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้ดูแล ในปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้พัฒนาจนมีมาตรฐานทั้งเรื่องอาคารสื่อการสอน สุขอนามัย รวมทั้งผู้ดูแลเด็กก็มีโครงการพัฒนาความรู้ให้ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์ สาขาปฐมวัย สาเหตุที่ต้องให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะเมืองไทยมีเด็กช่วงปฐมวัย คือแรกเกิดถึง 6 ขวบประมาณ 6.5 ล้านคนซึ่งผลการศึกษาวิจัยของกรมอนามัย และ

หน่วยงานด้านพัฒนาการเด็ก พบว่า เด็กปฐมวัยของไทย มีพัฒนาการด้านต่างๆ ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนาอย่างรีบด่วน เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นช่วงอายุที่มีพัฒนาการของสมองมากที่สุดและเร็วที่สุดข้อมูลจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งเป็นศูนย์เด็กเล็กต้นแบบที่ได้มาตรฐานพบว่าศูนย์เด็กเล็กมีสังกัด คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดหน่วยงานราชการในโรงพยาบาลของรัฐและสถานที่ทำงานราชการ สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน สังกัดกรุงเทพฯ และสังกัดองค์กรสาธารณประโยชน์กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำโครงการศูนย์เด็กเล็กน่ายุ่ ตั้งแต่ปี 2545 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกสังกัดให้ได้มาตรฐาน และกำหนดเป้าหมายจะให้ศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศพัฒนาผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐาน 100% ภายใน พ.ศ. 2549 และผ่านเกณฑ์ระดับดีและดีมากให้ได้ 50% สำหรับเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายุ่นั้น จะต้องมีการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บริการอาหารสะอาดปลอดภัย สิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัยมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง [3]

จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคด้านครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น [4] ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดังนั้น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบริหารงานในการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้นจำเป็นต้องมีการจัดการความรู้ของบุคลากรในองค์กรให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร มีความรู้สึกเต็มใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจาก การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่จะทำให้องค์กรมีฐานความรู้ที่มีคุณค่า และสามารถต่อยอดความรู้ให้เกิดเพิ่มมากขึ้น และถ่ายทอดไปยังบุคลากรรุ่นใหม่อันส่งผลในการก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถที่จะนำการจัดการความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

2.2 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

3.1 กระตุ้นให้ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกิดการจัดการความรู้ภายในองค์กรของตนเอง

3.2 ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการส่งเสริมการจัดการความรู้สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันจะนำไปสู่การบริหารและการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของเด็กเล็กในศูนย์ต่อไป

3.3 ได้ข้อมูลสำหรับผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้ในการศึกษาการจัดการความรู้ในองค์กรต่อไป

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 การจัดการความรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก

4.3 การจัดการความรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ด้านเนื้อหา

เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ตามแนวคิดองค์ประกอบการจัดการความรู้ของ มาร์ควอดท์ (Marquardt) [5] ดังนี้ 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างความรู้ 3) การจัดเก็บและการสืบค้นความรู้ 4) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์

เนื้อหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี 5 ด้าน โดยวัดจากประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ตามแนวทฤษฎีของปีเตอร์สันและโพลวแมน (Peterson and Plowman) [6] ดังนี้ 1) ต้นทุนของการดำเนินงาน 2) คุณภาพของการปฏิบัติงาน 3) ปริมาณงาน 4) เวลาของการปฏิบัติงาน 5) วิธีการ/กระบวนการดำเนินงาน

5.2 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ รวม 149 ศูนย์ ประชากรทั้งสิ้น 358 คน

5.3 ด้านวิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการความรู้และประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's

Product Moment Correlation Coefficient) และ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ รวม 149 ศูนย์ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 358 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศูนย์ละ 1 คน จาก 149 ศูนย์ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 149 คน

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือในวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended) ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของ วัตถุประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บและการสืบค้นความรู้ และการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์

ตอนที่ 3 ข้อมูลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ต้นทุนของการดำเนินงาน คุณภาพของการปฏิบัติงาน ปริมาณงาน เวลาของการปฏิบัติงาน และ วิธีการ/กระบวนการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

6.2.2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ที่เป็นแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การ

วิจัยที่กำหนด โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามและพัฒนาปรับปรุงให้ครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรวิจัย มีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรง (Content Validity) ของเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try out) ซึ่งผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยการหาค่า IOC พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.6-1.0และนำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการจัดการความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.926 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.842 และมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ 0.902

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.3.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ และใช้การวิเคราะห์คำนวณหาต่อร้อยละ (Percentage)

6.3.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบระดับของการจัดการความรู้ของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ว่าอยู่ในระดับใด นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายข้อรายด้านและความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class Interval) 5 ระดับ [7]

6.3.3 ตอนที่ 3 ข้อมูลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับจากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เพื่อทราบระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีว่าอยู่ในระดับใด นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมายรายข้อรายด้านและความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน(Class Interval) 5 ระดับ

6.3.4 การวิเคราะห์หาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient) ได้แล้วนำมาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 149 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 – 35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ระหว่าง 6 – 10 ปี และมีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

7.2 ระดับการจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี (X_{tot}) พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.45) เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการสร้างความรู้ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.46) ด้านการจัดเก็บและการสืบค้นความรู้ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.54) ด้านการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์ ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.50) และ ด้านการแสวงหาความรู้ ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.48)

7.3 ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี (Y_{tot}) พบว่า โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.45) เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านวิธีการและกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.45) ด้านปริมาณงาน ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.53) ด้านเวลาของการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.50) ด้านต้นทุนของการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.53) และ ด้านคุณภาพของการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.54)

7.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี (X_{tot}) และ (Y_{tot}) พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันสูงเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการแสวงหาความรู้ กับปริมาณงาน

8. การอภิปรายผล

8.1 การจัดการความรู้ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการจัดการความรู้ด้านการสร้างความรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามุ่งที่จะให้วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษานั้นบรรลุผล โดยการที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาก่อน โดยในแผนจะต้องมีการระบุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคูณภาพการศึกษาและผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร สิ่งสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษابรรลุผลได้ คือ การจัดการความรู้ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก็เช่นกัน ที่มีความต้องการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นจึงมีระดับการปฏิบัติจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก[8] ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา มาศวรรณ [9] ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีการปฏิบัติการจัดการความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร สุวรักษ์ [10] ที่ พบว่า ระดับการจัดการความรู้ในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง โดยภาพรวมพบว่าการจัดการความรู้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

8.2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านปริมาณงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการ

ส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนส่งเสริมและพัฒนา การศึกษาสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรรมการ ปกครอง กระทรวงมหาดไทย โดยมีองค์ประกอบในการ บริหารที่สำคัญคือ ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และ ผู้ปกครอง องค์กร ชุมชน และประชาชน ซึ่งทุกฝ่ายต่างให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัย จึงส่งผลให้ การปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี มีประสิทธิภาพอยู่ใน ระดับมาก [11] ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย ของศราวุธ สังกะเพศ [12] ที่พบว่า ผลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชากรทั้งสองกลุ่มในภาพ รวมอยู่ในระดับดี ทั้งกลุ่มผู้ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย และกลุ่มผู้ปกครองเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ จรัสจันทร์ [13] ที่พบว่า ประสิทธิภาพการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอเมืองลพบุรี โดยการวิเคราะห์ข้อมูล 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงานอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม ด้านบุคลากร ด้านธุรการ การเงินและพัสดุ ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และการประชาสัมพันธ์ของผู้บริหารท้องถิ่นและ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงมาก และผลการวิจัยจากผู้ปกครองที่นำบุตรมาฝากไว้กับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหาร ส่วนตำบล พบว่า มี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมจิตร สุวรักษ์ [10] ที่พบว่า ระดับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและ งานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขต ภาคกลาง ตามทัศนะของข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือ ด้านวิธีการ/กระบวนการดำเนินงาน

8.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ การจัดการความรู้เป็น เรื่องของการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร การจัดการ ความรู้เกิดขึ้นเพราะมีความเชื่อว่าจะช่วยสร้างความมี ชีวิตชีวาและความสำเร็จให้แก่องค์กร[13] และการ

เรียนรู้ของบุคคลทำให้องค์กรสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้นอย่าง มีประสิทธิภาพ ถ้าองค์กรมีการจัดการความรู้ที่ดี โดย ส่วนงานราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนงานราชการ เองเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่าง สม่าเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถ ประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและเหมาะสม ต่อสถานการณ์รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถสร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของ ข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีการ เรียนรู้ร่วมกัน [15] ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วลีรัตน์ ตันชุลเศรษฐ์ [16] ที่พบว่า การ จัดการความรู้และผลการดำเนินงานองค์กรของ โรงพยาบาลพนมสารคามมีความสัมพันธ์กันเช่นเดียวกับ งานวิจัยของนันทรัตน์ ศรีนุ่นวิเชียร [17] ที่พบว่า การ จัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาลสังกัด กรมการ แพทย์ กระทรวง สาธารณสุข เขต กรุงเทพมหานคร และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ สมจิตร สุวรักษ์ [10] ที่พบว่า การจัดการความรู้ทั้ง 7 ด้านคือ ด้านการบ่งชี้ความรู้ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ด้าน การจัดการความรู้ให้เป็นระบบด้านการประมวลและ กลั่นกรองความรู้ ด้านการเข้าถึงความรู้ด้านการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้และด้านการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านต้นทุนของการดำเนินงาน ด้านคุณภาพของการ ปฏิบัติงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาของการปฏิบัติงาน และด้านวิธีการกระบวนการดำเนินงานตามทัศนะของ ข้าราชการ พนักงานราชการพนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว โดยมีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการบ่งชี้ความรู้และด้านการเข้าถึงความรู้มี ความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเรียนรู้ และด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบมีความสัมพันธ์ ปานกลางที่มีค่าน้อยที่สุด

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] พรธิดา วิเชียรปัญญา, “การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้”, กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2547, หน้า 19.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “แนวปฏิบัติการจัดการความรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา”, กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549.
- [3] นุชฤดี ลุ่มใหม่, “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แหล่งเพาะเมล็ดพันธุ์สู่อนาคต”, มติชน, 30(10893), 2551.
- [4] ประเสริฐ บุญมี, “ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2554.
- [5] Marquardt, M. J. and Reynolds, A, “The Global Learning Organization”, New York : Irwin, 1996, p.p. 129 – 139.
- [6] Petersen, Elmore and Plowman, “Grosvenor E. Business Organization and Management”, Illinois : Irwin, 1953.
- [7] บุญชม ศรีสะอาด, “การวิจัยเบื้องต้น”, กรุงเทพฯ : สวีริยาสาส์น, 2545, หน้า 103.
- [8] สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, “การบริหารการศึกษาตามยุทธศาสตร์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการ”, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2548, หน้า 15.
- [9] ปัญญา มาศวรรณ, “ระดับการปฏิบัติการจัดการความรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- [10] สมจิตร์ สุวรักษ์, “การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2554.
- [11] คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กรุงเทพฯ : สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2545.
- [12] ศราวุธ สังกะเพศ, “การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- [13] เฉลิมศักดิ์ จรัสจันทร์, “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี”, การศึกษาอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.
- [14] วิจารย์ พานิช, “การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจบนรากฐานความรู้”, กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม, 2547.
- [15] พระราชกฤษฎีกา, “ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546, ราชกิจจานุเบกษา, ฉบับกฤษฎีกา, 120 (ตอนที่ 100 ก).
- [16] วลีรัตน์ ตันทุลเศรษฐ์, “ความสัมพันธ์ของการจัดการความรู้และผลการดำเนินงานองค์กร กรณีศึกษาโรงพยาบาลพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552.
- [17] นันท์รัตน์ ศรีนุ้มวิเชียร, “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เขตกรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

